

DOI: [10.32702/2307-2156-2021.9.71](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.9.71)

УДК 342:658.382.3

*О. Г. Липовська,
здобувач магістратури кафедри управління
охороною здоров'я та публічного адміністрування,
Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л.Шурика
ORCID ID: 0000-0003-2201-7834*

*О. Г. Завада,
завідувач навчальним кабінетом кафедри ракетних військ
факультету ракетних військ і артилерії,
Національна академія сухопутних військ імені Петра Сагайдачного
ORCID ID: 0000-0002-6296-5831*

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

*О. Lypovska
Master's student of the Department of Healthcare Management and Public Administration,
Shuryk National Healthcare University of Ukraine Kyiv, Ukraine*

*О. Zavada
Master of Public Administration,
Chief of the Department of Rocket Forces of the
Department of Forces and Artillery of Petro Sahaidachny,
National Academy of Ground Forces*

PUBLIC ADMINISTRATION AND LABOR PROTECTION IN UKRAINE

У даній статті опрацьовується науковий та нормативно-правовий підхід до визначення категорії «охорони праці», а також охарактеризовані категорії «роботодавць» та «працівник», принципи їх взаємодії з метою забезпечення комфортних та безпечних умов праці. Досліджені базові принципи державного регулювання, до яких відноситься забезпечення працівникам гідних умов діяльності, створення таких виробничих умов, в яких ймовірність виникнення шкідливих або небезпечних ситуацій для життя та здоров'я зводиться до мінімуму. Дослідження проведені на основі шостого розділу Закону України «Про охорону праці». В дослідженні виділені економічні методи управління, які дозволять покращити заходи із охорони праці, а також особливості інформування працівників, їх навчання основам охорони здоров'я на виробничому підприємстві. Визначено питання регулювання охорони праці на всіх щаблях державного регулювання у вертикальному напрямі від Кабінету Міністрів України до профспілок. Зроблено попередній висновок, що державне управління охороною праці є багаторівневим та складним функціональним процесом, який на всіх рівнях виконавчої влади контролює та координує дотримання охорони праці на підприємствах та установах не залежно від їх форм власності. Визначено, що існуюча в Україні система державного нагляду за безпекою праці потребує удосконалення та приведення її до міжнародних стандартів. За результатами аналізу наукових праць запропоновано розглядати державне управління охороною праці згідно із системними та структурно-функціональними характеристиками (підходами), що дозволяє з'ясувати

компетентність усіх органів влади та управління за відповідною сферою регулювання. Проаналізовані основні функції державного, громадського та відомчого контролю за дотриманням законів щодо охороною праці. Проведено оцінку ефективності системи управління охороною праці. Надано визначення та проаналізовано основну сферу компетенції Держпраці України. На основі проведеного дослідження зроблено висновок щодо удосконалення бази нормативно-правового регулювання, що в результаті допоможе у реалізації ефективного контролю за дотриманням прав працівників на безпеку праці.

This article deals with the scientific and regulatory approach to defining the category of "labor protection", as well as the described categories of "employer" and "employee", the principles of their interaction to ensure comfortable and safe working conditions. The basic principles of state regulation, which include the provision of decent working conditions for employees, the creation of such working conditions in which the likelihood of harmful or dangerous situations for life and health is minimized. The research was conducted on the basis of the sixth section of the Law of Ukraine "On labor protection". The study identifies economic management methods that will improve health and safety measures, as well as the features of informing employees, their training in the basics of health care in the industrial enterprise. The issue of labor protection regulation at all levels of state regulation in the vertical direction from the Cabinet of Ministers of Ukraine to trade unions has been identified. It is a preliminary conclusion that the state management of labor protection is a multilevel and complex functional process, which at all levels of executive power controls and coordinates compliance with labor protection at enterprises and institutions, regardless of their form of ownership. It is determined that the existing system of state supervision over labor safety in Ukraine needs to be improved and brought to international standards. Based on the results of the analysis of scientific works, it is proposed to consider the state management of labor protection in accordance with systemic and structural-functional characteristics (approaches), which allows to determine the competence of all authorities and management in the relevant field of regulation. The main functions of state, public and departmental control over compliance with labor protection laws are analyzed. The efficiency of the labor protection management system is evaluated. The definition and the basic sphere of competence of the State Labor Service of Ukraine are given. On the basis of the conducted research the conclusion on improvement of base of normative-legal regulation is made that as a result will help in realization of effective control over observance of the rights of workers to labor safety.

Ключові слова: охорона праці; роботодавець; працівник; державне управління; державна політика; Держпраці України.

Key words: labor protection; employer; employee; public administration; state policy; State Labor Service of Ukraine.

Постановка проблеми. Безпека працюючої людини в сучасному світі є не менш актуальною проблематикою, ніж це було за попередніх часів. Законодавчі принципи в охороні праці установлюють чіткі повноваження чиновникам за контролем та регулюванням дотримання прав людини та її належної безпеки під час роботи.

Досить нестабільна соціально-економічна ситуація в Україні, активно впроваджені соціально-економічні реформи сприяють більшому усвідомленню потреби у соціальному захисті працюючого населення, особливо це стосується підприємств із підвищеним рівнем небезпеки праці. Разом з тим, зміна централізовано-розподільних форм правління на місцеві органи (у зв'язку із децентралізацією) неминуче охоплює й зміни у сфері охорони праці, без якої не може обійтися кожне виробництво.

Система управління охороною праці в Україні, звичайно, потребує удосконалення та приведення її до міжнародних стандартів, адже сучасний стан законодавчої бази щодо державного управління охорони праці базується на нормативно-правовому документі, підписаному в 2012 році (у сфері державного управління). Відтак дослідження проблематики державного управління у сфері охорони праці потребує, щонайменше, перегляду нормативних правил із врахуванням сучасного стану розвитку технологій та процесів виробництва.

Аналіз останніх публікацій. Багато вітчизняних і зарубіжних учених займаються проблемою охорони праці, але основні здобутки належать таким, як А. О. Виприцькому, Т. Ю. Базарову, Л. В. Балабанову, О. Я. Баранський, Т. Ю. Витко, Н. Т. Гончарук, М. М. Лагунова, І. П. Лопушинському, В. Я. Малиновський, В. М. Мартиненко, І. М. Мельник, В. М. Момоту, О. Ю. Оболенському та іншим науковцям. Проте,

незважаючи на численну кількість праць, питання потребує систематизації та розроблення підходів щодо вирішення проблем державного регулювання.

Мета статті полягає у теоретичному аналізі основних нормативно-правових актів, щодо ефективності державного управління у сфері охорони праці в Україні.

Виклад основного матеріалу. Охорона праці є питанням, що повинно не тільки формуватися всередині підприємства відповідно до етичних норм та сформованих людських цінностей, але й таким процесом, який регулюється на законодавчому рівні. Зокрема, в Законі України «Про охорону праці» встановлені наступні засоби, що визначають регулювання охорони праці і спрямовуються на те, щоб зберегти здоров'я, життя та працездатність персоналу при здійсненні трудової діяльності [7] (рис.1).

Рис. 1. Засоби, що визначають нормативно-правове регулювання охорони праці на підприємствах України

Незважаючи на те, що держава регулює питання охорони праці та розробляє стандарти щодо організації безпечних умов виробничої діяльності, охорона праці на будь-якому підприємстві різних галузей виробництва та форм власності здійснюється з ініціативи роботодавця, який, як правило, є власником та організатором господарського процесу. Відповідно до Закону України «Про працю» роботодавець, який не є власником підприємства (коли він є найнятим працівником) може використовувати найману працю, однак також є відповідальною особою за організацію охорони праці. За створення комфортних та безпечних трудових умов відповідають працівники або уповноважені організацією особи, які можуть бути керівниками з охорони праці або виконувати обов'язки відповідно до підписаного трудового договору або контакту, що стосуються безпеки трудових умов[7].

В цілому державна політика у сфері охорони праці визначається низкою принципів, до яких відноситься на першому місці - пріоритет здоров'я та життя людини (рис. 2).

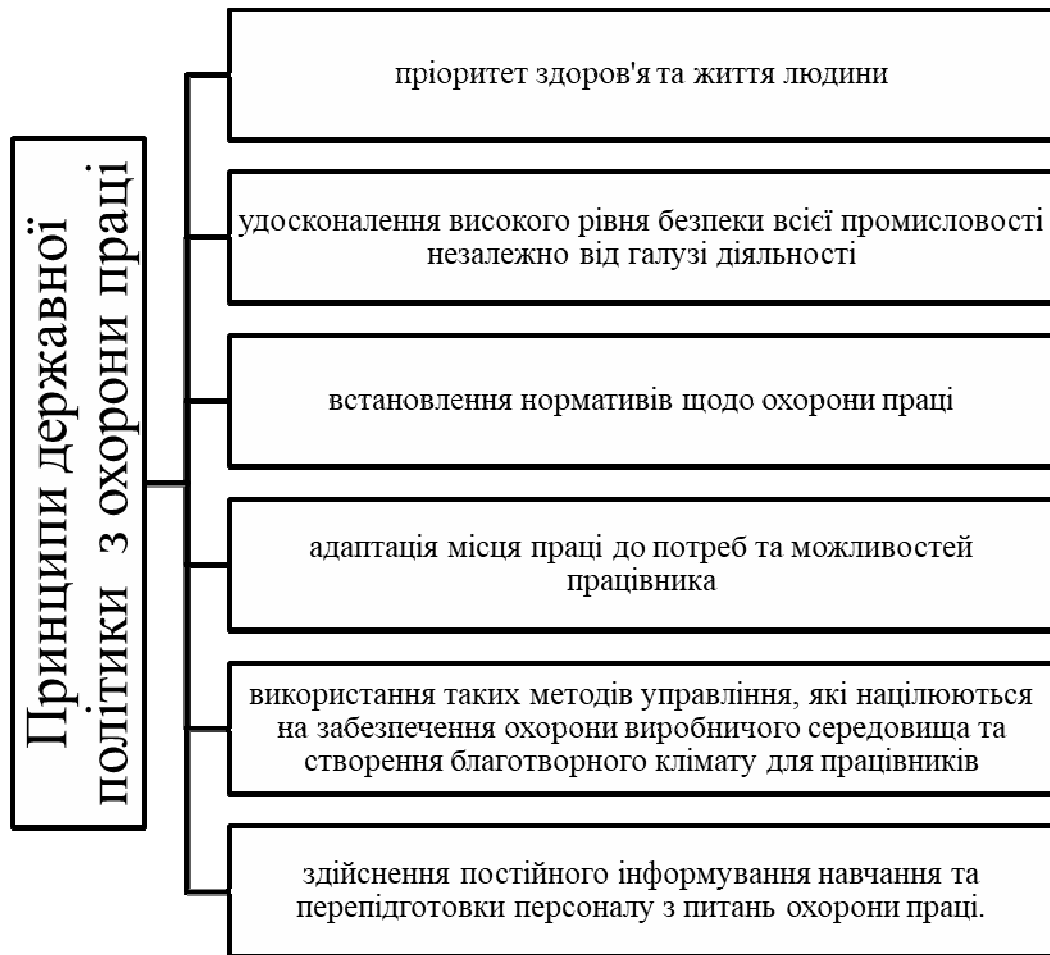

Рис. 2. Принципи державної політики охорони праці

Доповнюючими правилами вважаються:

- удосконалення високого рівня безпеки всієї промисловості незалежно від галузі діяльності;
- встановлення нормативів щодо охорони праці;
- адаптація місця праці до потреб та можливостей працівника;
- використання таких методів управління, які націлюються на забезпечення охорони виробничого середовища та створення благотворного клімату для працівників;
- здійснення постійного інформування навчання та перепідготовки персоналу з питань охорони праці.

На державному рівні за організацію управління охороною праці відповідає Кабінет Міністрів України. Даний орган влади відповідає за базові, ключові та визначальні засади формування чинного законодавства щодо організації безпечної праці на підприємствах різних галузей. До системи державного регулювання входять і інші підвідомчі організації, зокрема міністерства та централізовані органи виконавчої влади, спеціальні комісії та організації, що діють при місцевих органах влади.

Таким чином, державне регулювання охороною праці здійснюється на всіх рівнях, починаючи від Кабінету Міністрів і закінчуючи органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями [7].

Для того, щоб більш чітко розуміти систему управління охороною праці, варто коротко охарактеризувати повноваження її органів управління (рис.3).

Щоб зрозуміти, яким чином здійснюється управління охороною праці, потрібно дослідити повноваження регулюючих органів. Зокрема, до компетенції Кабінету Міністрів України входить забезпечення основних засад для реалізації політики України у сфері організації безпечних умов трудової діяльності. Даний орган влади подає на затвердження Верховною Радою України державні програми та проекти щодо підвищення стану безпеки виробництва, формування правил здійснення трудової діяльності. В його обов'язки також входить координування та спрямування усіх підпорядкованих органів, що відповідають за охорону праці, удосконалення єдиної національної статистичної звітності з охорони праці, яка дозволяє здійснювати постійний контроль за поточною ситуацією на виробничих підприємствах України.

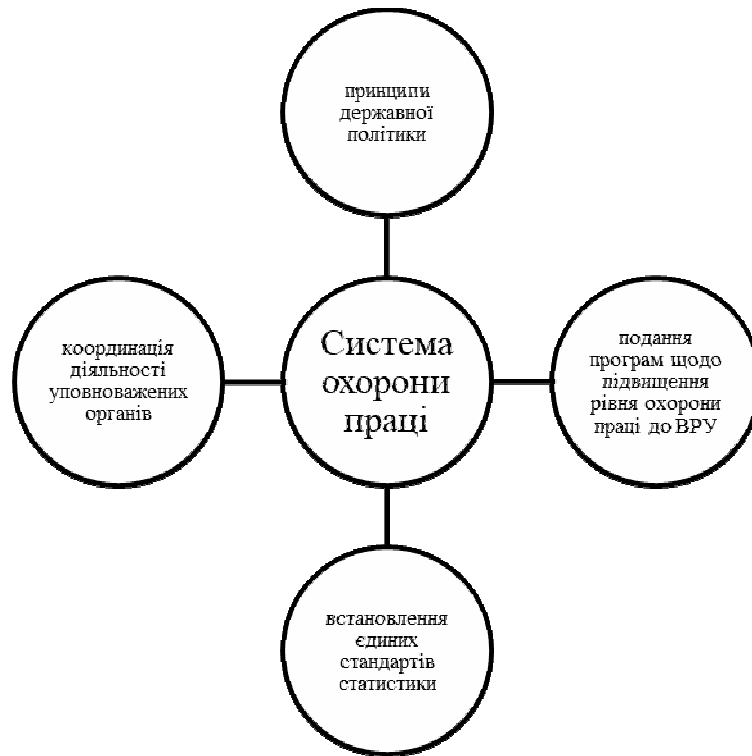

Рис. 3. Формування системи охорони праці Кабінетом Міністрів України

Таким чином, Кабінет Міністрів України разом із іншими підвідомчими органами формує єдину державну систему із забезпечення охорони праці на підприємствах України [7].

Міністерства та центральні органи виконавчої влади мають більш широкі повноваження та складнішу структуру управління у даному полі. Основні функції даних структур встановлюються чинним законодавством, до них відноситься:

- розроблення єдиного комплексу правил, що стосується використання наукових досліджень та технологій у області охорони праці;
- опрацювання, розроблення та коректування нормативно-правового законодавства з питань організації та забезпечення безпечних умов праці для найманих працівників;
- організація постійного моніторингу на підприємствах за виконанням чинного законодавства щодо охорони праці незалежно від галузі діяльності;
- розроблення та реалізація державних програм із підвищення рівня безпеки трудової діяльності;
- удосконалення виробничого середовища при співпраці із профспілками;
- розроблення стандартизованих правил та методичного забезпечення щодо організації діяльності підприємств на основі стандартів, що визначають безпеку праці;
- укладання угод із профспілковими організаціями щодо покращення умов праці та підвищення рівня безпеки діяльності працівників;
- організування навчання та підвищення рівня кваліфікації персоналу з питань охорони праці;
- створення спеціальних служб рятувального характеру, яке здійснюється керівництвом для організації їх діяльності за необхідністю; забезпечення виконання інших правил, розпорядчих та нормативно-правових документів, які регулюють діяльність рятувальників [7].

Для того, щоб розподілити функціональні обов'язки у сфері охорони праці та визначити певні цілі та завдання, створено головний орган виконавчої влади, який є підвідомчим Кабінету Міністрів та впливає на діяльність органів місцевого спрямування у напрямі охорони праці. Функції цього органу полягають у реалізації державної політики в сфері охорони праці таким чином, щоб роботодавці могли повністю забезпечити своїх працівників безпечними умовами праці, а контролюючі та регулюючі органи мали можливість здійснювати постійний контроль за даним процесом. Цим вже органом влади видаються дозволи на здійснення господарської діяльності підприємств, де є ознаки діяльності із підвищеним рівнем небезпеки [7].

Що стосується місцевих органів регулювання, то вони виконують функції захисту прав працівників, формують профспілки та забезпечують на місцевому рівні дотримання нормативів Закону «Про охорону праці». До компетенції цих органів відноситься також здійснення контролю з питань безпеки праці в господарських структурах всіх форм власності, а також забезпечення утримання ефективної експлуатації об'єктів ЖКГ, ведення торговельної, транспортної діяльності підприємств, які знаходяться у державній власності [7].

Державне управління у сфері охорони праці складає собою складну та багаторівневу функціональну структуру на всіх рівнях виконавчої ради, координує та контролює процеси діяльності найманих працівників підприємств різних організаційних форм та форм власності. Особливості регулювання державною безпекою трудових процесів відбуваються із врахуванням стану сучасного суспільного та державного розвитку. В умовах звуження сфери державного регулювання необхідно підсилювати значимість органів державної влади, які

повинні здійснювати регулювання охорони праці на підприємствах[8]. Першочергово це пояснюється станом виробничого травматизму та професійних захворювань, а також неможливістю регулювати окреслену сферу соціально-трудова відносин з відвертим наголосом на ринкових засобах.

Науковцями Древаль Ю. Д. та Шароватовою О. П. [3] запропоновано розглядати державне управління охороною праці згідно із системними та структурно-функціональними характеристиками (підходами), що дозволяє з'ясувати компетентність усіх органів влади та організувати ефективне управління за відповідною сферою регулювання.

Науковці дійшли висновку, що різним органам влади властиві власні повноваження і функції, форми і методи реалізації поставлених ними завдань, проте, у сукупності вони спрямовані на реалізацію спільної мети – забезпечення надійного фундаменту для захисту людей та забезпечення гідних умов праці, безпечних від різноманітних загроз та ризиків [3].

Щоб забезпечити виконання підприємствами норм та правил із питань охорони праці, створюються урядові та громадські контролюючі органи, які займаються даним питанням. Що стосується державного нагляду, то такими уповноваженими органами є:

- Держгірпромнагляд – орган виконавчої влади, який має специфічну область діяльності, направлену на здійснення контролю за видобувними підприємствами;
- Комітет ядерного регулювання Міністерства охорони природного середовища, який є спеціальним уповноваженим органом, що регулює питання радіаційної безпеки;
- Департамент пожежної безпеки ДСНС України - регулюючий орган з питань пожежної безпеки;
- Головний державний санітарний лікар та санітарно-епідеміологічна служба при Міністерстві охорони здоров'я, що регулюють питання гігієни праці [7].

Зазначені вище органи влади є самостійними і не підпорядковуються іншим урядовим організаціями, не працюють на замовлення зацікавлених осіб, а несуть відповідальність у сфері своєї компетенції. Що стосується підзвітності підприємств даним організаціям, то вони це роблять самостійно, подаючи звіти про свою діяльність відповідним органам, що займається регулюванням процесів охорони праці в певній групі підприємств або галузі господарської діяльності.

Громадський контроль із дотриманням законодавства щодо розроблення безпечних умов трудової діяльності забезпечується працівниками підприємства або групами чи уповноваженими особами, які формують професійні спілки, до функцій яких відноситься контроль за охороною праці. У випадку, якщо виникає загроза здоров'ю або життю найманих працівників, такі профспілки повинні повідомляти роботодавців про виникнення критичної ситуації, що може спричинити зупинку або закриття підприємства до моменту вирішення кризової ситуації [5,7].

Профспілки вважаються ще одним громадським контролюючим органом який має наступні права:

- здійснення експертизи умов праці на виробничих об'єктах, які перебувають або готуються до введення в експлуатацію, на відповідність до нормативної документації щодо охорони праці;
- здійснення розслідування причин виникнення аварійних ситуацій, внаслідок яких персонал або групи людей отримали виробничі травми або пошкодили своє здоров'я [5, 7].

Якщо на підприємстві такі професійні спілки відсутні, контроль здійснюється уповноваженими працівниками, що входять до відділу охорони праці, які безперешкодно перевіряють на підприємстві відповідність до нормативних документів організованих правил охорони праці і можуть вносити на розгляд роботодавцем пропозиції щодо вирішення поточних проблемних питань, які порушують норми діяльності [5, 7].

Аналіз наукової літератури [4] показав, що існує велика кількість досліджень, які здійснюють акценти на оцінюванні ефективності системи управління охорони праці. Воно повинно містити можливість здійснення постійного контролю за використанням інженерно-технічних, поведінкових показників, показників соціально-економічного стану. Ці показники можуть створюватися внутрішніми органами підприємства, що відповідають за охорону праці як додаткові, а основними є показники, що визначені органами державного управління.

Можна дійти висновку, що регулювання охорони праці не має єдиного стандарту, а створюється відповідно до особливостей діяльності кожного підприємства. Однак, окрім питань неузгодженості регулювання, існують і проблеми регулювання міжвідомчі. З утворенням служби України з питань праці з'явилось чимало проблем у регулюванні діяльності виробничих підприємств, а також розподілу контролюючих функцій. Відповідно до змісту положення про державну службу України з питань праці від 11.02. 2015 року державна служба України здійснює політику у галузях безпеки охорони праці гігієни тощо [6].

До функцій державної служби України з питань праці відносяться:

- здійснення постійного нагляду та контролю за відповідністю діяльності підприємств до нормативів безпечних умов праці, укладання та припинення дії трудового договору, нормування трудового процесу, організація відпочинку для персоналу;
- здійснення контролю та нагляду за роботодавцями в питаннях дотримання вимог щодо формування компенсаційних виплат та пільг працівникам, які залучені до виробничих процесів, що мають шкідливі умови праці;
- здійснення регулярного інформування населення щодо їхніх прав в питаннях охорони праці, а також інформування про державне регулювання соціального страхування та забезпечення, наявність пільг, компенсацій, матеріальних допомог, які передбачаються діючим законодавством [6].

Древаль Ю. Д. вбачає що «гігієна праці» є дискусійним питанням, адже дане поняття в офіційних виданнях відноситься до галузі профілактичної медицини. На думку вченого [2], державне управління

охороною праці постає складною і динамічною системою, яка значною мірою залежить від спрямованості глобалізаційних процесів та загального стану державного владарювання. Системний характер управління в зазначеній царині соціально-трудова відносин першочергово позначається тією обставиною, що до нього залучаються всі органи публічної влади. Правові основи та загальне спрямування охорони праці визначаються Верховною Радою України [2]. В той час як Дороганова Н. В. [1] вважає, що реалізація ефективної державної політики у сфері охорони праці відбувається в умовах створення надійної системи управління охороною праці. Визначальним елементом цієї системи є центральний орган виконавчої влади, що координується Кабінетом Міністрів України. Цим органом є Держпраця України. Автор поділяє цю думку, оскільки Держпраця України здійснює контролюючі та наглядові функції за дотриманням державної політики щодо законодавства про працю. Саме цей орган розробляє законодавство про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасних випадків, а також інші нормативні документи, що регулюють питання вирішення проблем, пов'язаних із охороною праці на підприємствах.

Однак Держпраці України на сьогодні має й низку проблемних питань, які безпосередньо позначаються на своєчасності, об'єктивності та якості вирішення тих завдань, які стоять перед Держпраці України. І саме ці проблеми у своєму дослідженні зазначила Н. В. Дараганова [1], до них відноситься: надмірна завантаженість інспекторів праці; недостатнє матеріально-технічне забезпечення інспекторів; відсутність мотивації до праці внаслідок досить скромної заробітної платні інспекторів.

Непересічне значення у сфері державного управління охорони праці України відводиться і главі держави, який є гарантом прав і свобод людини (зокрема, і в області праці). Суто ж формально державне управління цієї сфери обмежується виконавчо-розпорядчою діяльністю по всій вертикальній структурі державного управління.

Проте на сьогодні такі характеристики суб'єкта та об'єкта в галузі охорони праці все частіше доповнюються координаційними та реординаційними відносинами. До цього додається і проблема проведення єдиної працезахоронної політики, якою мають охоплюватися різні форми власності та види діяльності [2].

За дослідженням Пшенишної Н. М., Портянко Т. М. та Ротте С. [8] можна дійти висновку про те, що на сьогодні існує достатньо розвинений кодекс правил та нормативів, які використовуються для організації безпечної діяльності виробничих підприємств у різних країнах. Однак такі нормативи не повною мірою забезпечують потреби вітчизняних підприємств, а тому вони вимушені самостійно розробляти та удосконалювати стандарти ефективності охорони праці. У разі байдужого ставлення до ситуації з безпекою праці, Україна може очолити список держав з негативними показниками економічної та соціальної безпеки [8].

Для того, щоб система контролю у сфері охорони праці могла надійно працювати, вона повинна отримувати вчасно інформацію щодо стану об'єкта управління, при цьому інформація має бути достовірною та точною. Єдина система, яка може сприяти ефективному контролю, є перевірка виконаних планів та затверджених керівництвом об'єкту праці щодо управлінських рішень по усуненню проблем, пов'язаних із охороною праці.

Державна влада повинна забезпечувати таку діяльність, яка дозволить здійснювати постійний контроль за виконанням правил із забезпечення безпечного рівня трудової діяльності на будь-якому паросиловому підприємстві. Основними функціями державного контролю є планування, прогнозування та координація роботи з охорони праці. Не варто знецінювати також і мотиваційну функцію, яка спрямована на те, щоб керівники підприємств були ініціаторами створення передумов для більш комфортного рівня діяльності. Також важливим при контролі за безпекою діяльності є використання системи показників, які дозволяють здійснювати постійне аналізування та оцінювання ефективності управління у сфері безпеки трудової діяльності.

Таким чином, державне управління охороною праці розкривається складною і динамічною системою, яка залежить від спрямованості глобалізаційних процесів та загального стану державного регулювання. Системний характер управління в зазначеній галузі соціально-трудова відносин в першу чергу позначається тією обставиною, що до нього залучаються всі органи публічної влади

Висновки. В роботі приділено багато уваги визначенню проблематики організації органів влади, які займаються вирішенням проблем із охорони здоров'я, а також організування комунікативних процесів між персоналом та організаторами бізнесу, громадськими організаціями та групами зацікавлених осіб щодо прийняття рішень про охорону праці на всіх рівнях державного регулювання. Удосконалення нормативно-правового регулювання, які здійснюються в межах охорони праці допоможе вдосконалити контролюючі процеси та механізми, а також покращити умови праці працівників виробничих підприємств.

Розроблені раціональні системи регулювання праці та поле регулювання Держпраці мають визначальне значення для здійснення ефективного державного управління та забезпечення розвитку економіки відповідно до міжнародних трудових норм.

Список використаних джерел.

1. Дараганова Н. В. Державна інспекція України з питань праці як один з основних елементів системи державного управління питаннями охорони праці / Н. В. Дараганова // Юридична наука. – 2014. – № 1. – С. 40-46. [Електронний ресурс] Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2014_1_5 (дата звернення 11.03.2021)
2. Древаль Ю. Д. Проблематика державного управління охороною праці / Ю. Д. Древаль // Теорія та практика державного управління. – 2016. – Вип. 1. - С. 22-26. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/2927> (дата звернення 13.03.2021)
3. Древаль Ю.Д., Шароватова О.П. Сутність та особливості сучасного стану державного управління охороною праці. Вісник НУЦЗУ: зб. наук. пр. Серія «Державне управління». 2020. Вип. 2 (13). С. 473-483.

[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/11745> (дата звернення 12.03.2021)

4. Мохнатко І.М., Кабанова К.І. Основні проблеми державного управління охорони праці / Проблеми та перспективи розвитку системи безпеки життєдіяльності: Зб. наук. праць XV Міжнар. наук.-практ. конф. молодих вчених, курсантів та студентів (26-27 березня 2020 року, м. Львів, Україна). – Львів: ЛДУ БЖД, 2020. – С. 266-268.

5. Основи охорони праці: Підручник. 3тє видання, доповнене та перероблене. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Д. В. Зеркалов, О. І. Полукаров, В. С. Коз'яков, Л. О. Мітюк, Ю. О. Полукаров, Т. Є. Луц. За ред. К. Н. Ткачука. – К. : Основа, 2014. – 456 с.

6. Про затвердження Положення про Державну службу України з питань праці: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2015. № 96 // Офіційний вісник України. – 2015. – №21. – Ст. 584.

7. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р.// Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 49. – Ст. 668

8. Пшенишна Н. М., Портянко Т. М., Ротте С. В. Державне управління охороною праці: історія становлення та сучасні тенденції // Гуманітарний вісник. Сер. : Історичні науки. - 2016. - Число 25, Вип. 9. - С. 118-125

Referenses.

1. Darahanova, N. V. (2014), "The State Labor Inspectorate of Ukraine as one of the main elements of the system of state management of labor protection", *Yurydychna nauka*, vol. 1, pp. 40-46, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/jnn_2014_1_5 (Accessed 10 Sept 2021).

2. Dreval, Yu. D. (2016), "Problems of state management of labor protection", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 22-26, available at: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/2927> (Accessed 10 Sept 2021).

3. Dreval, Yu.D. and Sharovatova, O.P. (2020), "The essence and features of the current state of public administration of labor protection", *Visnyk NUTsZU: zb. nauk. pr. Serii «Derzhavne upravlinnia»*, vol. 2 (13), pp. 473-483, available at: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/11745> (Accessed 10 Sept 2021).

4. Mokhnatko, I.M. and Kabanova, K.I. (2020), "The main problems of public administration of labor protection", *Problemy ta perspektyvy rozvytku systemy bezpeky zhyttiediiial'nosti: Zb. nauk. prats' KhV Mizhnar. nauk.-prakt. konf. molodykh vchenykh, kursantiv ta studentiv* [Problems and prospects for the development of life safety system: Coll. Science. works XV International. scientific-practical conf. young scientists, cadets and students], LDU BZhD, Lviv, Ukraine, 26-27 march, pp. 266-268.

5. Tkachuk, K. N. Zatsarnyi, V. V. Zerkalov, D. V. Polukarov, O. I. Koziakov, V. S. Mitiuk, L. O. Polukarov, Yu. O. and Luts, T. Ye. (2014), *Osnovy okhorony pratsi: Pidruchnyk* [Fundamentals of labor protection: Textbook], 3rd edition, supplemented and revised, Osнова, Kyiv, Ukraine.

6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2015), Resolution "On approval of the Regulation on the Civil Service of Ukraine on Labor", *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, vol. 21.

7. Verkhovna Rada of Ukraine (1992), Law of Ukraine "On labor protection", *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, vol. 49.

8. Pshenyshna, N. M., Portianko, T. M. and Rotte, S. V. (2016), "Public administration of labor protection: history of formation and current trends", *Humanitarnyi visnyk. Ser. : Istorychni nauky*, vol. 9, pp. 118-125.

Стаття надійшла до редакції 12.09.2021 р.